

ความรู้ทั่วไป และคำแนะนำเกี่ยวกับโรค

Severe fever with thrombocytopenia syndrome (SFTS)

ข้อมูล ณ วันที่ 3 เมษายน 2567

กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไป

- Severe fever with thrombocytopenia syndrome (SFTS) หรือ Severe Fever with Thrombocytopenia Syndrome Virus (SFTSV) ยังไม่มีชื่อเรียกในระดับสากล แต่นิยมเรียกว่าโรค SFTS และ/หรือ SFTSV ซึ่งเป็นโรคที่เกิดจากไวรัสชนิดหนึ่ง มีเห็บเป็นพาหะ ปัจจุบันยังไม่มีชื่อเรียกในภาษาไทย มีการใช้ชื่อว่า โรคไวรัสเห็บ ทางสื่อหลัก และสื่อออนไลน์ แต่ทั้งนี้ยังมีได้ถูกกำหนดให้เป็นชื่อโรคอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- โรค SFTS เป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสชนิด RNA คณะกรรมการระหว่างประเทศว่าด้วยอนุกรมวิธานวิทยาของไวรัส (International Committee on Taxonomy of Viruses) ได้กำหนดให้อยู่ genus Bandavirus ใน family Phenuiviridae ไม่ใช่ไวรัสสายพันธุ์ใหม่ และไม่ได้เป็นโรคติดต่ออุบัติใหม่ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการติดเชื้อ SFTSV พบมากใน 3 ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ สำหรับประเทศไทย เคยมีการรายงานพบผู้ป่วยในปี 2562 และ 2563
- เชื้อ SFTSV ติดต่อโดยมีเห็บ (tick) เป็นพาหะนำโรคที่สำคัญ ผู้ป่วยส่วนหนึ่งมีประวัติถูกเห็บกัดก่อนเกิดอาการ และสามารถตรวจพบเชื้อ SFTSV ในเห็บ และในสัตว์ที่อยู่บริเวณที่อยู่อาศัยของผู้ป่วย ส่วนสัตว์ที่เป็นรังโรค ได้แก่ แพะ แกะ หมู วัว ควาย สุนัข ไก่ นกบางชนิด หนู และสัตว์ป่าชนิดต่างๆ แต่ยังไม่มีความรู้พื้นฐานการก่อโรคในสัตว์
- การติดต่อสู่คน เชื้อ SFTSV ติดต่อโดยมีเห็บ (tick) เป็นพาหะนำโรคที่สำคัญ ผู้ป่วยส่วนหนึ่งมีประวัติถูกเห็บกัดก่อนเกิดอาการ เชื้อชนิดนี้มีวงจรการติดต่อระหว่างเห็บและสัตว์ที่เป็นรังโรค ได้แก่ แพะ แกะ หมู วัว ควาย สุนัข ไก่ นกบางชนิด หนู และสัตว์ป่าชนิดต่างๆ ซึ่งสามารถติดต่อมาสู่คนได้ ยังไม่มีหลักฐานการก่อโรคในสัตว์ และการติดต่อจากคนสู่คนยังไม่มีหลักฐานชัดเจน แต่มีการรายงานการเกิดโรคในครอบครัวเดียวกัน และมีประวัติสัมผัสผู้ป่วยก่อนเกิดอาการของโรคโดยในรายงานระบุความเสี่ยงคือการสัมผัสกับเลือด (Blood or blood respiratory secretion) ของผู้ป่วย ผ่านทางเยื่อผิวในช่องจมูก ปาก หรือตา และบาดแผลบริเวณผิวหนัง
- ลักษณะทางคลินิกของโรค SFTS เช่น ไข้ ปวดกล้ามเนื้อ อาเจียน ถ่ายเหลว ตรวจพบเกล็ดเลือดต่ำ ในกรณีที่มีภูมิคุ้มกันของผู้ป่วยอาจมีอาการของภาวะอวัยวะภายในล้มเหลวหลายระบบ (Multiple Organ Failure) เช่น มี

อาการเลือดออกในตับและไต การทำงานของหัวใจและปอดล้มเหลว รวมถึงอาการผิดปกติทางระบบประสาทส่วนกลาง (CNS) ได้ มีรายงานอัตราการเสียชีวิตโดยเฉลี่ยประมาณ 20%

- **การวินิจฉัยโรค** การตรวจหาไวรัส โดยวิธี virus isolation และ reverse transcriptase polymerase chain reaction (RT-PCR) (ในเลือด ปัสสาวะ Throat swab) และการตรวจหาแอนติบอดีชนิด IgM และ IgG (ในซีรัม)
- ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสนี้ จะมีอาการและอาการแสดงคล้ายโรคไข้เลือดออกและโรคไข้วัดซ็องยุงลาย (Chikungunya fever) จึงมักสร้างความสับสนในการวินิจฉัยโรคได้
- **การรักษา** คือ การรักษาตามอาการ ปัจจุบันยังไม่มียาจำเพาะสำหรับโรคนี้

คำแนะนำ

สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ การดูแลผู้ป่วยให้ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมการติดเชื้ออย่างละเอียด รวมถึงการใช้อุปกรณ์ป้องกันใบหน้าเพื่อป้องกันเลือดและสารคัดหลั่งกระเด็นจากผู้ป่วย แพทย์ผู้รักษาควรตรวจวินิจฉัยแยกโรคนี้ โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีอาการใช้ร่วมกับภาวะเกล็ดเลือดต่ำและตรวจไม่พบการติดเชื้อของโรคไข้เลือดออกและโรคไข้วัดซ็องยุงลาย การรายงานโรคในระบบเฝ้าระวังให้รายงานผ่านระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์ (Event base surveillance) ของกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สำหรับประชาชนทั่วไป ให้หลีกเลี่ยงการถูกเห็บกัด หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ที่เป็นรังโรค ได้แก่ แพะ แกะ หมู วัว ควาย สุนัข ไก่ นกบางชนิด หนู และสัตว์ป่าชนิดต่างๆ หลีกเลี่ยงพื้นที่ป่าและเป็นพุ่มไม้ที่มีหญ้าและใบสูง เพื่อหลีกเลี่ยงการเพิ่มโอกาสในการสัมผัสกับเห็บ

สำหรับผู้เดินทาง

- **ก่อนการเดินทาง**
 - หากมีแผนการเดินทางไป พื้นที่ที่มีการรายผู้ป่วย เช่น ประเทศจีน (ตอนกลางและตะวันออก) ญี่ปุ่น(ตะวันตก) และพื้นที่ชนบทของเกาหลีใต้ แนะนำตรวจสอบสถานการณ์โรคในพื้นที่ที่จะเดินทางไป หรือติดตามประกาศคำแนะนำจากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
 - หากมีแผนท่องเที่ยวในป่า ลำสัตว์หรือตั้งแคมป์ ซึ่งมีความเสี่ยงในการถูกเห็บกัด ควรเตรียมยากันแมลง ที่มีส่วนผสมของ DEET ความเข้มข้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 สวมใส่เสื้อผ้าให้มิดชิด หรือพิจารณาเลือกใช้เสื้อผ้าและอุปกรณ์ เช่น รองเท้าบูท อุปกรณ์แคมป์ปิ้ง ที่เคลือบสารเพอร์เมทริน(Permethrin)
 - เตรียมอุปกรณ์ในการป้องกันตนเองเบื้องต้นให้พร้อม เช่น หน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ อุปกรณ์ทำความสะอาดบาดแผล เป็นต้น
 - แนะนำซื้อประกันสุขภาพล่วงหน้าก่อนการเดินทาง
- **ระหว่างการเดินทาง**
 - โดยการหลีกเลี่ยงพื้นที่ป่าและเป็นพุ่มไม้ที่มีหญ้าและใบสูง เพื่อหลีกเลี่ยงการเพิ่มโอกาสในการสัมผัสกับเห็บ

- หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ที่เป็นรังโรค ได้แก่ แพะ แกะ หมู วัว ควาย สุนัข ไก่ นกบางชนิด หนู และสัตว์ป่าชนิดต่างๆ
 - อาบน้ำทันทีหลังจากกลับเข้าที่พัก (ภายในสองชั่วโมงหลังจากกลับเข้าที่พัก) การอาบน้ำอาจช่วยชะล้างเห็บที่ติดอยู่ออกไปได้ รวมถึงการตรวจดูเห็บตามร่างกาย เช่น ใต้แขน ในและรอบหู สะดือด้านใน หลังเข่า เส้นผม ข้างขา รอบเอว เป็นต้น
 - สังเกตอาการผิดปกติของตนเอง หากมีอาการเบื้องต้น ได้แก่ ไข้ ปวดกล้ามเนื้อ อาเจียน ถ่ายเหลว ให้รีบพบแพทย์ และแยกตัวเองจากบุคคลใกล้ชิด
 - แนะนำให้ซื้อประกันสุขภาพล่วงหน้าก่อนการเดินทาง
- **หลังกลับจากการเดินทาง**
 - กรณีที่ท่านมีอาการผิดปกติเข้าได้กับอาการของ SFTS เช่น ไข้ ปวดกล้ามเนื้อ อาเจียน ถ่ายเหลว ให้รีบพบแพทย์และแจ้งประวัติการเดินทางให้แพทย์ทราบ
 - สังเกตอาการอย่างใกล้ชิด หากรู้สึกไม่สบาย หรือมีอาการเบื้องต้น ได้แก่ ไข้ ปวดกล้ามเนื้อ อาเจียน ถ่ายเหลว ให้รีบพบแพทย์ และแจ้งประวัติการเดินทางให้แพทย์ทราบ

**** เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสื่อสารอย่างรวดเร็ว ข้อมูลอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ โปรดตรวจสอบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน**

ข้อมูลเพิ่มเติม (ลิงก์ไปยังเว็บอื่น)

- https://wwwnc.cdc.gov/eid/article/28/12/22-1183_article#r3
- https://www.cdc.gov/ticks/avoid/on_people.html
- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8310018/>
- <https://www.pidst.or.th/A581.html>

กรมควบคุมโรคห่วงใย อยากเห็นคนไทยสุขภาพดี